

CONSILIUL PENTRU EGALITATE

BULETIN INFORMATIV

Ediția din iunie 2025 a Buletinului informativ aduce în prim-plan colaborarea strategică dintre instituții publice, evidențiată de semnarea Acordului dintre Consiliul pentru egalitate și Inspectoratul General pentru Situații de Urgență. Totodată, am marcat Ziua Internațională pentru combaterea discursului instigator la ură, un moment de reflecție asupra responsabilității colective în promovarea toleranței. În această ediție, abordăm și instruirea jurnaliștilor în domeniul drepturilor omului.

„Această colaborare marchează un pas important în direcția construirii unui cadru de intervenție mai incluziv, mai echitabil și mai sensibil la diversitate, în toate situațiile de urgență. În fața riscurilor și a crizelor nimeni nu trebuie lăsat în urmă: nici persoanele cu dizabilități, nici vârstnicii, nici copiii, nici cetățenii care nu vorbesc limba de stat, nici orice alt reprezentant al grupurilor minoritare”

Ian Feldman, președintele Consiliului

Recomandarea lunii

„Fără diplomă, fără viitor: Copiii cu cerințe educaționale speciale, excluși din sistem după gimnaziu. ONG-urile denunță discriminarea, iar ministerul recunoaște problema, dar nu oferă soluții” - un reportaj realizat de postul privat de televiziune ProTV Chișinău.

„Acești copii nu pot să opteze pentru o meserie care presupune studii mai mari de doi ani. De ce nu ajung copiii în învățământul superior, pentru că de multe ori se confruntă cu discriminarea chiar la primele etape și asta demotivează, ei nu mai au dorința de a continua.”

Carolina Bagrin, membra Consiliului

Activitatea în cifre

Plângeri Parvenite:

44

Decizii Emise:

17

Decizii de Constatare:

2

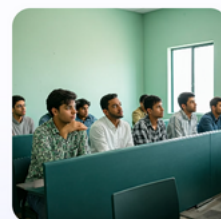
Avize Consultative:

7

Ședințe ale Membrilor:

11

Persoane Instruite:

35

Proiect de lege discriminatoriu

împotriva comunității LGBTQI+

Consiliul pentru egalitate a examinat proiectul de lege nr. 198 din 04.06.2025, care propune modificări la unele acte normative, inclusiv Codul educației și Codul serviciilor media audiovizuale, care urmărește interzicerea și sancționarea așa-numitei „propagande a homosexualității și relațiilor sexuale netradiționale.

Proiectul propune restricții asupra:

- **Accesului copiilor la informații** privind orientarea sexuală și identitatea de gen (prin modificarea Codului educației);
- **Libertății de exprimare**, interzicând orice susținere publică a relațiilor netradiționale;
- **Dreptului la întrunire**, propunând sancționarea participării la evenimente publice de sprijin pentru comunitatea LGBTQI+.

Consiliul nu susține proiectul de lege. Argumentele aduse de Consiliu:

- Jurisprudența CEDO, Avizul Comisiei de la Veneția și legislația națională (Constituția și Legea 121/2012) subliniază că restricțiile bazate pe orientarea sexuală sunt discriminatorii și inacceptabile. Drepturile minorităților nu pot fi condiționate de majoritate, iar autoritățile nu pot invoca moralitatea pentru a restrânge drepturile comunității LGBTQI+. Mai mult, proiectul de lege în cauză încalcă angajamentele internaționale ale Republicii Moldova, Rezoluția APCE nr. 2543 (2024) și principiile UE privind nediscriminarea, punând în pericol parcursul european al țării.

VEZI AVIZUL CONSULTATIV

Consiliul atrage atenția asupra inegalității de gen

În raportul către Comitetul European pentru Drepturile Sociale

Consiliul și-a exprimat îngrijorările privind inegalitățile persistente între femei și bărbați în ceea ce privește dreptul la remunerare egală pentru muncă de valoare egală și accesul egal pe piața muncii.

Decalajul salarial în creștere.

Acesta a crescut la 15,6% în 2023, ajungând până la 38% în sectoare precum IT și finanțe.

Angajatorii nu dispun de mecanisme clare de clasificare a funcțiilor, iar obligațiile de raportare sunt neîndeplinite.

Segregarea de gen și discriminarea sistemică.

Femeile rămân concentrate în sectoarele educației și sănătății, fiind subreprezentate în funcții de decizie. Discriminarea sistemică afectează în mod deosebit femeile în vârstă, cele rome, din mediul rural și pe cele cu responsabilități de îngrijire a familiei.

Hărțuirea la locul de muncă – o realitate persistentă

Au fost identificate cazuri repetate de hărțuire la locul de muncă. Este necesară adoptarea unor măsuri legislative împotriva hărțuirii, în sensul Convenției 190, deoarece acest fenomen continuă să afecteze grav mediul profesional al victimelor.

Consiliul a solicitat autorităților:

- Să elaboreze metodologia de monitorizare a plății egale pentru muncă de valoare egală;
- Să adopte măsuri legislative pentru sancționarea hărțuirii în sensul Convenției 190;
- Să respecte angajamentele asumate în Programul Național în domeniul Drepturilor Omului și în Programul de promovare și asigurare a egalității între femei și bărbați în Republica Moldova pentru anii 2023-2027.

VEZI RAPORTUL

Decizia Consiliului Municipal Chișinău

incompatibilă cu standardele naționale și internaționale privind nediscriminarea

Consiliul pentru egalitate a constatat că Decizia Consiliului Municipal Chișinău nr. 2/2 din 15 mai 2025 instituie restricții nejustificate și discriminatorii, afectând direct drepturile persoanelor LGBTQI+, în special dreptul la liberă exprimare și dreptul la întrunire pașnică, garantate de Constituție, Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității și tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

Consiliul a atras atenția la:

- Caracterul vag și ambiguu al termenilor „promovare” și „propagandă”, susceptibili de interpretări abuzive;
- Justificările invocate (moralitate publică, interesul copilului) ca fiind disproporționate și nefondate, în contradicție cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului;
- Depășirea competențelor legale de către administrația locală, contrar principiilor constituționale privind separarea puterilor.

Concluzie: Consiliul consideră că decizia promovează un tratament diferențiat, bazat pe orientarea sexuală și identitatea de gen, afectând egalitatea, demnitatea și coeziunea socială în cadrul unei societăți democratice.

VEZI AVIZUL CONSULTATIV

Proiectul de modificare a Codului serviciilor media audiovizuale

Iacune și propuneri de îmbunătățire

Consiliul pentru egalitate a formulat o serie de propuneri privind proiectul de lege pentru modificarea Codului serviciilor media audiovizuale nr. 174/2018, (inițiativa legislativă nr. 191 din 29.05.2025) exprimând următoarele preocupări:

Definiție limitativă a discursului de ură

- Articolul 1 din proiect include o listă restrânsă de criterii protejate, în contrast cu alte articole care prevăd liste extinse sau deschise;
- Consiliul a recomandat o definiție unitară conform Recomandării nr. 15 a Comisiei Europene împotriva Rasismului și Intoleranței (ECRI).

Lipsa sancțiunilor pentru platformele video

- Sancțiunile propuse în proiect vizează doar furnizorii de servicii media, nu și furnizorii de platforme de partajare video;
- Consiliul a recomandat completarea art. 84 pentru a extinde aplicabilitatea sancțiunilor și asupra acestora.

Includerea nejustificată a infracțiunilor de terorism

- Noile alineate propuse pentru art. 17 introduc elemente ce țin de reglementarea penală, care depășesc scopul Codului serviciilor media audiovizuale;
- Consiliul a cerut excluderea acestor prevederi din proiect.

VEZI AVIZUL CONSULTATIV

Discriminare indirectă pe criteriul de dizabilitate

în aplicarea facilităților vamale și fiscale

Consiliul pentru egalitate a constatat existența unei discriminări indirecte pe criteriul de dizabilitate, în cazul unei persoane cu dizabilitate locomotorie severă, care a fost privată nejustificat de facilități vamale și fiscale pentru un vehicul destinat transportului persoanelor cu dizabilități.

Context:

Petiționarul deține un vehicul achiziționat în 2020 cu facilități vamale și fiscale, necesar pentru deplasări regulate în scop medical, inclusiv în afara țării. În 2023, Biroul Vamal Centru i-a revocat facilitățile vamale și fiscale, solicitând achitarea taxelor, motivând că vehiculul a fost condus de persoane terțe, altele decât însoțitorul aprobat sau persoana cu dizabilitate. Petiționarul a precizat că a fost mereu prezent în vehicul și a apelat la alți șoferi doar din necesitate, când însoțitorul desemnat nu era disponibil.

Consiliul a stabilit că revocarea facilităților vamale și fiscale de către Biroul Vamal Centru a fost nejustificată, lipsită de o analiză proporțională și adecvată, or, în toate cele 24 de traversări ale frontierei, persoana cu dizabilitate a fost prezentă în vehicul, iar mașina a fost utilizată conform scopului pentru care a fost scutită de taxe. Totodată, nu a existat transmiterea dreptului de folosință către alte persoane – șoferii au acționat doar ca sprijin în prezența petiționarului.

Consiliul a constatat că decizia autorităților vamale reprezintă o discriminare indirectă și a recomandat:

- Serviciului Vamal să aducă la cunoștință angajaților implicați în procedura de control asupra verificării corectitudinii acordării scutirilor vamale și fiscale și a respectării destinației finale constatările Consiliului.
- Ministerului Finanțelor și Ministerului Muncii și Protecției Sociale să inițieze modificarea Hotărârii Guvernului nr. 474/2016 și anexele la acesta, în vederea asigurării persoanelor cu dizabilități a posibilității conducerii mijlocului de transport importat de către cel puțin două persoane însoțitoare.

VEZI DECIZIA

Academia Media 2025

Jurnalism pentru drepturile omului și coeziune socială

Pe 9 iunie 2025, președintele Consiliului pentru egalitate, Ian Feldman, a participat la deschiderea Academiei Media în domeniul drepturilor omului, desfășurată la Complexul turistic „Codru”. Evenimentul a fost organizat sub egida OHCHR Moldova, în cadrul Programului Comun al ONU „Consolidarea drepturilor omului pe ambele maluri ale Nistrului”, cu sprijinul Suedez și în parteneriat cu UNFPA Moldova.

În intervenția sa, Ian Feldman a prezentat mandatul Consiliului, cazuri relevante de discriminare analizate recent, dar și date-cheie din Studiul privind percepțiile și atitudinile față de egalitate (2024).

Totodată, a evidențiat rolul esențial al presei în promovarea egalității, combaterea prejudecăților și a discursului instigator la ură, precum și în consolidarea coeziunii sociale. Academia Media 2025 reunește 19 jurnaliști și experți media de pe ambele maluri ale Nistrului și oferă un cadru de formare, mentorat și colaborare, axat pe jurnalismul bazat pe drepturile omului. Programul de activități va continua până în luna septembrie 2025.

VEZI DETALII

Egalitatea în focus:

sesiune pentru personalul Parcului Urban de Autobuze

În luna iunie 2025, 34 angajați ai Parcului Urban de Autobuze din municipiul Chișinău au participat la o sesiune informativă organizată de Consiliu, axată pe prevenirea și combaterea discriminării în procesul de prestare a serviciilor în transportul public.

Discuțiile au vizat: drepturile angajaților în contextul legislației privind egalitatea; formele frecvente de discriminare în mediul profesional, dar și rolul prestatorului de servicii în crearea unui mediu incluziv și echitabil.

Evenimentul a venit ca răspuns la mai multe plângeri analizate de Consiliu, vizând comportamente discriminatorii în transportul public.

Printre cazurile prezentate:

Un taxator care a avut un comportament ofensator față de o angajată MAI cauza nr. 139/24; Tratarea inechitabilă a unei minore beneficiare de prestații sociale cauza nr. 96/24.

Aceste sesiuni de instruire contribuie esențial la prevenirea discriminării în prestarea serviciilor publice, unde contactul direct cu cetățenii este constant. Multe comportamente inadecvate provin din lipsa de informare, nu din rea-voință. Așadar, prin educație și conștientizare, se pot crea medii mai incluzive și respectuoase pentru toți.

18 iunie – Un nou apel pentru respect reciproc și solidaritate

Pe 18 iunie 2025, Consiliul pentru egalitate a lansat un apel către instituțiile statului, partidele politice, mass-media, organizațiile societății civile și societate, îndemnând la:

- refuzul răspândirii discursului de ură și conștientizarea impactului său negativ;
- promovarea unui limbaj incluziv și respectuos;
- implicarea activă în semnalarea cazurilor de discurs de ură;
- sprijinirea inițiativelor de educație pentru toleranță și non-discriminare.

Consiliul subliniază că în Republica Moldova discursul la ură este adesea folosit în campanii electorale sau îndreptat împotriva minorităților sexuale, etnice sau religioase.